

Papírová brčka nemusí být lepší než plastová, tvrdí studie. Mohou škodit zdraví

[i idnes.cz/ekonomika/zahranicni/brcka-plast-papir-bambus-pfas-vecne-chemikalie.A230830_094916_eko-zahranicni_rie](https://idnes.cz/ekonomika/zahranicni/brcka-plast-papir-bambus-pfas-vecne-chemikalie.A230830_094916_eko-zahranicni_rie)

2. září 2023

Fotogalerie1

Plastová brčka se nesmí používat od října loňského roku. Výrobci museli najít náhražky, k dispozici jsou například papírová brčka. (24. srpna 2023) | foto: ČTK

Vědci v Belgii testovali 39 různých brček, mezi nimi byla brčka z papíru, bambusu, plastu, nerezové oceli a skla, která jsou běžně dostupná v belgických obchodech či restauracích. Perfluorované a polyfluorované látky vědci objevili u sedmadvaceti z nich, napsal portál The Independent.

PFAS obsahovalo osmnáct z dvaceti testovaných papírových vzorků, čtyři z pěti testovaných bambusových brček, tři ze čtyř plastových a dva z pěti skleněných vzorků. V ocelových brčkách tým vědců PFAS nenalezl.

Test jednorázových brček: Papír měkne, sláma se drolí, těstoviny mokvají

PFAS se používají například pro odpuzení vody a mastnoty z papírových obalů potravin, outdoorového oblečení nebo koberců. Většina PFAS je odolná proti rozkladu. Přítomnost PFAS v rostlinných brčkách ukazuje, že nejsou nutně biologicky rozložitelné, píše se ve studii.

Vědci našli celkem 18 různých PFAS, tou nejčastější byla kyselina perfluorooktanová kyselina (PFOA), kterou v roce 2020 Evropská unie zakázala používat. Pro určitá odvětví, jako jsou například zdravotnické pomůcky, však existují výjimky.

Brčka obsahovala také kyselinu trifluorooctovou (TFA), kyselinu trifluormethansulfonovou (TFMS) a PFAS s „ultrakrátkým řetězcem“, které jsou vysoce rozpustné ve vodě, a tak by se podle zprávy mohly vyluhovat z brček do nápojů.

Rozkládat se mohou tisíce let

Vědci ale uvedli, že koncentrace PFAS byly nízké a vzhledem k tomu, že většina lidí má tendenci používat brčka pouze příležitostně, představují omezené riziko pro lidské zdraví. Varovali však, že PFAS však mohou zůstat v těle po mnoho let.

PFAS se rozkládají v průběhu času velmi pomalu a v životním prostředí mohou přetrvávat i tisíce let. I proto se nazývají věčné chemikálie. Podle expertů mohou způsobovat rakovinu, onemocnění jater, poruchy imunitního systému nebo pokles plodnosti u mužů.

„V brčkách z nerezové oceli jsme neobjevili žádné PFAS, takže bych spotřebitelům doporučil, aby používali tento typ brčka – anebo se vyhnuli používání brček úplně,“ uvedl jeden ze spoluautorů studie

Thimo Groffen.

„U brček vyrobených z rostlinných materiálů, jako je papír a bambus, je často zdůrazňováno, že jsou udržitelnější a ekologičtější než brčka z plastu. Přítomnost PFAS v těchto slámkách však znamená, že to nemusí být nutně pravda,“ doplnil.

Papírová brčka se rozmočí, slaměná zase ucpe | (3:35) | video: Matěj Smlsal, Marek Štekl, iDNES.tv

SMLSALOVINY aneb jak žít a přežít

Sledovat další díly na iDNES.tv

Autor: mar